

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۳/۰۳

خوشحال آصفی

له طالب مه ډاریرئ

په داسې حال کې چې له یوې خوا د امریکا او طالبانو تر منځ د سولې روانو خبرو ته د خلکو هیله مندي زیاته شوي؛ بل لور ته یو شمېر خلک د سولې له روانو خبرو اندېښمن دي. خلک دوه ډوله اندېښمنې لري. یوه اندېښنه د سولې د روانو خبرو د جریان په اړه او بله یې بیا له سولې وروسته په حکومتي او سیاسي نظام کې د طالبانو د راڅرگندېدو په اړه ده.

یوه بله خلک اندېښنه لري چې د حکومت له استازو پرته د امریکا او طالبانو تر منځ رښتیا هم د سولې لپاره صادقانه خبرې روانې دي او که د دواړو لورو تر منځ د افغان سولې په نوم معامله روانه ده. د دوی اندېښنه له دې امله ده چې د زلمي خلیلزاد او طالبانو تر منځ د ټولو پروانو د ترسره شویو خبرو پوره جزیات نه رسنیو او نه هم افغان حکومت ته معلوم دي. دغې چارې خلک د سولې په روانو خبرو شکمن کړي چې گویا خدای مه کړه چې د سولې په نوم کومه معامله ترسره شي.

دویمه ډله خلک بیا له طالب سره له سولې وروسته د افغانستان په سیاسي او حکومتي نظام کې د طالبانو له ورگډېدو او د دغې ډلې له حکمرانۍ څخه اندېښنه لري. دوی وايي که چیرې له طالبانو سره سوله کېږي نو آیا افغانستان به یو ځل بیا اولس کاله پخوا وختونو ته ځي او که طالبان به له خپل پخواني شریعیته تېر شوي وي؟ دغه ډله خلک ټول له افغانستانه د امریکا له وتلو او په واک کې د طالبانو له شریکولو سره مخالف دي. دوی وپېرې لري چې گویا طالبان به له خپل پخواني دريځه چې د خپلې واکمنۍ پر مهال یې د خلکو پر وړاندې په ځانگړې توگه د میرمنو پر وړاندې درلود؛ نه وي تېر شوي. که څه هم طالب سرچینو له رسنیو سره په خبرو کې له سولې وروسته د خپل اوسني او پخواني درځ د بدلون خبره کړې خو بیا هم هغوی چې د طالبانو د نظام خونړی انځور یې په ذهن کې دی؛ د طالبانو د مفکورې او ذهنیت په بدلون باوري نه دي.

څه باید وکړو؟

که څه هم پورته دواړه یادې شوي اندېښنې پر ځای دي خو د حل لار هم دا نه ده چې یا د سولې د روانو هڅو په اړه منفي فکر وکړو او یا هم له سولې وروسته له طالبه وډار شو او اوس له امریکا پورې کلک ونښلو چې له افغانستانه دې نه وځي. ځکه تر څو به مونږ په بل چا باندې متکي اوسو. تر څو له یوې ډلې د ډار له امله بل چا ته محتاج اوسو، تر څو به خپل ځانونه په نورو ساتو؟

راشئ چې نوره په خپل منځونو کې لاس په کار شو. نه باید له سولې وروسته له طالبه وډار شو او نه له افغانستانه د امریکا په وتلو. نه مو بهرنیان سرنوشت ټاکلی شوي او نه مو طالبانو د سرنوشت په اړه پرېکړه کولی شي. طالبان که ځانونه افغانان بولي نو باید د تېرو کلونو تر لاسه شوي لاسته راوړنې چې د زده کړې، بیا رغونې، تجارت، سیاست، حکومتولۍ، بیان آزادي، د بنځو حقونو او رسنیو د فعالیت برخه کې تر لاسه کړي؛ وساتي. دوی باید نور ځانونه د نورو هیوادونو او استخباراتو له کړیو راخلاص کړي. نور باید خپل افغان په غیر کې ونیسي او دښمن ته له ولس سره په گډه ځواب ورکړي چې نور نو د دوی په خبرو نه دوکه کیږي.

ولسونه هم باید د طالبانو لخوا تېر ترسره شوي کارونه معاف او طالبان وبخښي. مدني بنسټونه او د بشر حقونو کمیسیون هم باید له طالب سره له سولې وروسته د هغه جنګي ډلو پر وړاندې قضیې راونه سپړي چې په تېر کې یې د جهالت او مجبوریت پر مهال له دې ولس سره ترسره کړي دي. ولس دې دوی وبخښي او دوی (طالبان) دې هم ځانونه ثابت کړي چې نور یې د پردیو د غلامۍ ځنځیر له غاړې ویستلی دی.

افغانستان باید له ټولې نړۍ سره د یو آزاد او قوي دولت په توگه خپلې اقتصادي، سیاسي او ډیپلوماتیکې اړیکې ولري. هیڅ هیواد ته باید د افغانستان په کورني سیاست کې له حده ډیر او کم ځای ورنکړل شي. یعنې له هیوادونو سره دې د افغانستان د ولسونو او ملي گټو پر اساس دولت په دولت اړیکې جوړې شي څو نورو هیوادونو ته دلته د نیابتی جگړې لپاره بهانه پاتې نه شي. د یو سرتاسري او با وقاره سولې په هیله.

پای

د پاڼو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خبر و لولئ